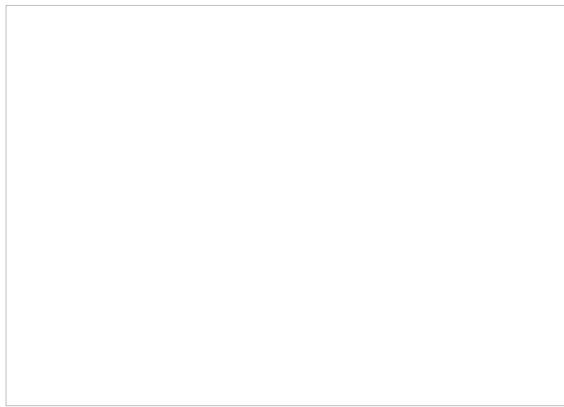

Ramazanyň soňky on gününüň ähmiýeti we ygtykaf sünneti.

Allaha hamd, Pygamberimiz Muhammede salat we salam bolsun.

Ramazan aýynyň soňky on gününde has köp ybadat etmek, gjelerine tehejjut namazy kylmak, zikir etmek we ramazanyň soňky on gününüň täk gjelerinde gadyr gijesini gözläp, ybadat, doga-dileg bilen geçirmek, ygtykafa girmek sünnetdir.

Aýşa enemiz (radiallahu anha) şeýle habar berýär: “**Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) Ramazan aýynyň soňky on günü başında has köp amal ederdi, gjelerini ihýa ederdi (ýagny ybadat bilen geçirerdi), maşgalasyny hem (ybadat etmekleri üçin) oýandyryrdy.**”¹

Pygamberimiziň (sallallahu aleýhi we sellem) beýle etmeginiň sebabi gadyr gijesine gabat gelmek üçindir. Şonuň üçin Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) şeýle diýýär: “**Gadyr gijesini ramazan aýynyň soňky on gününüň täk gjelerinde gözläň!**² **Iman edip we sogabyny umyt edip, gadyr gijesini ybadat bilen geçiren kişiniň geçmiş günləri bagışlanar.**”³

Günümüzde köp muslimlaryň unudan, hatda asla bardygyn dan bıhabar bolan sünnetleriniň bir hem ygtykaf sünnetidir. Yslam adalgasynda ygtykaf (اعنکاف) diýmek: Ynsanlar bilen aragatnaşygy kesip belli bir wagt, özüni dünýewi işlerden saplap, Allaha ytagat/ybadat etmek üçin metjide bolmakdyr. Ygtykafa giren kişi diňe ybadat, doga-dileg, zikir ýaly amallar bilen meşgul bolmalydyr.

Ygtykafa girmegiň hökümi, mukked sünnetdir. Ramazan aýynyň soňky on gününde ygtykafa girmek bolsa, has güýcli sünnetdir.

Bu barada Aýşa (radiallahu anha) şeýle diýýär: “**Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) tä dünýäden gaýdýança, Ramazan aýynyň soňky on gününde ygtykafa girerdi. Ondan soňra aýallary ygtykafa girerlerdi.**”⁴ **Buhari**, Ebu Hureýräniň şeýle diýenini habar berýär: “**Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) her Ramazanda on gün ygtykafa girerdi. Dünýäden gaýdan ýýly ýigrimi gün ygtykafa girdi.**”

Ibn Rejeb “el-Letaif” atly eserde şeýle diýýär: “Pygamberimiz (sallallahu aleýhi we sellem) bu on günüň içinde ähli işlerini taşlardy, (ähli-pikir düşüncelerini) saplap, Robbine ýalbaryp, Ony zikir edip, doga-dileg ederdi, ynsanlardan uzaklaşyp (metjide) bir otagda galardy.”

Şonuň üçin Ymam Ahmet (rahimehullah) ygtykafa giren kişiniň, (ygtykaf wagtynda) ynsanlar bilen ara gatnaşygy kesip we olardan uzak durmagyny müstehap görýär. Ýagny ygtykafa giren kişi dünýewi işerden we pikirlerden özüni saplap, ynsanlar bilen ara gatnaşygy kesip ähli ümsini ybadata, zikire, doga-dilege bermelidir.

Ygtykafa giren kişiniň baş wagt namazyny jemagat bilen okap bilmegi üçin, ygtykafa diňe metjiterde girilýär.

Ygtykafyň şertleri bardyr. Haçanda şol şertler ýerine yetirilse ytykaf sayh/dogry we kabul bolýar. Olar:

1-Niyet. Bunyň delili: **Amallar niyetlere görədir** hadysydyr.

2-Ygtykafa giriljek ýer metjite bolmalydyr. Bunyň delili şu ayatdyr:

وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ

“**Metjiterde ygtykafa gireniňizde zenanlara ýanaşmaň.**”⁵

3-Ygtykafa giriljek metjite, baş wagtyna jemagat namaz kylynýan metjite bolmalydyr. Sebabi hem ygtykafa gire kişiniň namaz üçin başga metjiterde çykmažlygy üçindir.

Ygtykafa giren kişi zerurlyk bolmasa, metjiteden daşary çykmalý däl, hassa zyýaratyna gitmeli däl, jynaza namaza gatnaşmaly däldir. Gjeleri aýalynyň ýanyна baryp, ýanaşmagy haramdyr. Özüni Allaha ýakynlaşdyrjak ybadatlar bilen meşgul bolup, ondan başga zatlardan uzaklaşmagy mustehapdyr.

Emma özüni görmäge gelen kişi bilen görüşip biler, ýuwunyp-artynyp misk çalynyp biler. Ýuwunmak üçin we hajaty üçin daşary çykyp biler. Eger yzyndan nahar getirilmeýän bolsa, iýmek we içmek üçin daşary çykyp biler.

Ygtykafyň wagty: Ygtykafa erte namazyny kylyp girilýär we ramazanyň iň soňky günü, günüň batmagy bilen ygtykafdan çykylýar.

Allaha hamd, Pygamberimiz Muhammede salat we salam bolsun.

2- Buhari, 2017. Muslim, 1169.

3- Buhari, 2014, Muslim, 760.

4- Buhari, 2026, Muslim, 1172.

5- Bakara 187.

www.ahlusunnet.com